

Людмила Бондар
кандидат психологічних наук, доцент,
м. Київ

Динаміка мотивів навчальної діяльності студентів- майбутніх практичних психологів

У сучасній системі вищої освіти на перший план виходить особистість студента як майбутнього активного члена суспільства, який бере участь у суспільному прогресі, є фахівцем своєї справи. Саме компетентна особистість є результатом освітнього процесу. Виховання особистості полягає перш за все у розвитку системи його потреб та мотивів. Характер мотивації навчання та особливості особистості є показниками якості освіти. Джон Равен у моделі компетентності відводить центральне місце ціннісно-мотиваційній сфері особистості. При цьому наголошує, що мотивація та здібності особистості тісно пов'язані, але ж мотивація має важливіше значення у формуванні особистості професіонала.

Мотиви є основною рушійною силою у будь-якій діяльності людини, розвиток позитивної навчальної мотивації у студентів є однією з умов особистісного розвитку та ефективної професійної підготовки. Тому особливо важливим стає питання про мотиви навчально-професійної діяльності студентів, які впливають на якість професійної підготовки, на формування особистості професіонала.

Вченими доведено, що мотивація є одним з провідних факторів успішного навчання. Але особливості цього фактора розрізняються на різних етапах навчального процесу. Від першого до останнього курсу змінюється навчально-професійна діяльність та її мотивація.

З метою вивчення мотивів навчальної діяльності студентів третього та четвертого курсів напряму підготовки «Практична психологія» проведено методику «Вивчення мотивів навчальної діяльності студентів» (А.А. Реан, В.Я. Якунін) та методику «Діагностика мотивів навчальної діяльності студентів» (методика А.А.Реан, В.Я. Якунін у модифікації Н.Н. Бадмаєвої).

Методика «Вивчення мотивів навчальної діяльності студентів» (А.Реан, В. Якунін) показала, що ведучими мотивами для студентів як третього, так і четвертого курсів залишаються професійні, пізнавальні мотиви, отримання диплому. Але для студентів 4 курсу більш значущим виступає мотив отримання диплому.

Методика «Діагностика мотивів навчальної діяльності студентів» (А.А.Реан, В.Я. Якунін у модифікації Н.Н. Бадмаєвої) показала, що важливими для студентів як третього, так і четвертого курсів є професійні мотиви, комунікативні, навчально-пізнавальні, соціальні мотиви.

Отже, в основному студенти старших курсів бачать цілі та цінності вищої освіти та процесу навчання перш за все у реалізації професійних устремлінь. Але виявлено групу студентів, для яких характерні зовнішні

мотиви навчальної діяльності: отримання схвалення, мотив уникнення невдач, мотив престижу. Підвищення рівня навчальної та навчально-професійної мотивації можливо через удосконалення навчального процесу.

На етапі оволодіння професією студенту необхідні стійкі професійні, навчально-пізнавальні мотиви навчальної діяльності та адекватне уявлення про свою майбутню роботу. За таких умов вони будуть прагнути до отримання нових знань, до творчості, отже, у них будуть формуватися професійно важливі якості.